

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
Egy hóra. 1 kor. Egy hóra. 1 kor. 50 Hll.
Negyedévre . . . 3 „ Negyedévre 4 „ 50 „

Felcélós szerkesztő:
HEGEDŰS LORÁNT.
Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Plaoz-utoza 47. és 49. szám.

Az utolsó reménysugár.

Debreczen, március 17.

A szerb konfliktus folytán támadt helyzet komolyságát igazolja, hogy a diplomácia munkája iránt megszünt minden érdeklődés és most már csak a háborus hírek felé fordul a figyelem. Bécsi és budapesti felhivatalos oldalról ugyan még mindig hangsúlyozzák, hogy a béke kilátásai nem reménytelenek, de a honvédelmi miniszternek Debreczen város polgármesteréhez intézett rendelete a mozgósítás dolgában nem nagyon támogatják ezt a fóltevést.

A külügyi kormány még egy utolsó kísérletet fog tenni Belgrádban, hogy megfeleljen annak a kötelességének, hogy mindent megtett a béke érdekében. Forgách gróf belgrádi követünk azt fogja követelni a szerb kormánytól, hogy mondjon le teljes nyíltsággal ama tervekről, amelyek kapcsolatban a szomszéd ország fegyverkezésével, a béke fenyegetését jelentik. És ha Szerbia nem hajlandó a hatalmakhoz való appellálás nélkül kijelenteni, hogy Boszniára vonatkozó területi igényeiről lemond és nem

akarja háborus készülődéseit megszüntetni, akkor ezt a monarchia ellenséges magatartásának fogja minősíteni, aminek következményeiért Szerbia felelős.

De mielőtt az utolsó szó elhangzott volna, meg kell állapítani, hogy az európai hatalmak megtették-e mindent a béke fentartására? Oroszországra való tekintettel Anglia, Franciaország, sőt — soidisant — szövetségesünk, Olaszország, ha nem is közvetlenül, de Szerbia iránt tanusított tulzott tevékenységükkel nagyban hozzájárultak a helyzet kiegyesítéséhez. Ők nagyon jól tudják, hogy a háboru és béke kérdése nem a hallhausplatzi palotában döl el, hanem a szerb külügyminisztériumban. Ha a négyes entent-hatalmak már előre is visszataszítják a szerbeknek a reájuk való hivatkozást az annexió dolgában, akkor lényegesen megkönnyítették volna a békes kiegyenlítést. De a konstantinápolyi angol és francia diplomaták e helyett arra fordították minden fáradozásukat, hogy Szerbia megkapja az engedélyt a török kormánytól fegyvereknek és robotantószereknek Belgrádba való szállítása. Nem csoda tehát, hogy magatartásukkal csak fokozták a szerb paroxiz-

must. Nem valószínű tehát, hogy Szerbia külügyi kormányunknak utolsó lépésére oly választ fog adni, amely megakadályozhatja a fegyveres összeütközést, amelynek bekövetkezése ebben a percben elháríthatatlannak látszik.

Egy hét még, talán ennyi sem es elvállik, hogy a béke fentartásának utolsó reménysugara is nem csale megbenünk. Mi úgy látjuk, hogy a bekés remények hiuknak fognak bizonyulni. Magyar fiuk elmennek a háboruba, a nélkül, hogy tudnák: miért halnak meg? Mert ennek a háborunak sem gazdasági, sem hatalmi szükségyszerüségét nem látjuk s mert a szerb területen kiomló vércsöppek nyomában nem fakad semmi logikus eredmény. Egy háboru-okozta gazdasági válság által kizsarrolt országtól, mint aminő Szerbia lesz, sem a hadviselés költségeinek megtérítését, sem más gazdasági ellenértéket nem várhatunk. Területi terjeszkedésünknek gátat vet a nagy hatalmak koncertje. A logika szabályai szerint tehát semmivel nem indokolható ez a háboru, amelybe akaratlanul is szándékai ellenére kényszeríti Szerbia a monarchiát. Evi okokból kivott háborut csak olyan állam viselhet, amely

Hanna.

(Naplótörödek.)

Már alkonyodott, mikor megérkeztem a kis osztrák fürdőhelyre. Nagyhasn hófelhők bóbiskoltak az égen. Körülöttem a ritmikus fehér hegyesücsök és a néma, magas fenyők komoran meredtek rám.

— Tehát ez legyen az a hely, hol meg kell gyógyulnom? Körülnéztem és elnevettem magam.

Amint a kocsiból kiszállok, bemutatja magát egy jókedvű, fiatal, kövér ur.

— Az orvos vagyok — mondja és kedélyesen hónom alá dugja karját. Meszsziről jön nemde? Háziorvosa leírása után már mindent tudok. Egy kis ideges szív működés az egész. Meglátja, milyen egyszerűen fogja magát itt érezni. Ez a jeges, tiszta levegő még a halottat is feltámasztja. Hat hét múlva ön ilyen vas lesz (mutatja, hogy milyen vas).

Szeretnék a szeme közé nevetni de mégis csak halkán mondom: Doktor ur, nagyon fáradt vagyok.

— Helyes, nagyon helyes. Most kap egy csésze meleg teát, egy kis jó árpakását, azután kipihenheti magát.

Az orvos hosszas fecsegése után valóban pompás éjszakám volt.

Már nyolc óra körül járt az idő, mikor reggel felbredtem. Kelet felé, mint szürkülő füsttégek, szakadoztak fel a légi párázatok. A szemhatár legszélén a legalsó párártéteg egészen elszakadt a hegygerinetől, és az így támadt vékony résen át kápráza-

tos biborfényben tünt elő a ragyogó nap, bearanyozva a vakítóan havas tájat.

Alig hogy az öltözködéssel elkészültem, kopognak az ajtómon és egy apáca nyájasan jelenti; az orvos a rendelőben vár. A rendelőszoba meglehetősen kicsi. A falakon nagyobbított fényképfelvételek; az étkező terem, a fekvőcsarnok, a gépház, a park és erdőrésztetek. Az asztalon orvosságos üvegek, porok. A szoba egyik sarkában egy pontosan működő mérleg. Az orvos kiterget egy kék füzetet és kezdi írni a kórtörténetet, amint diktálok. Huszonegy éves vagyok. Nőtelen. Semmiféle gyermekbetegségem nem volt. Tizennyolc éves koromban vakbelemet kioperálták. Familiám minden tagja egészséges. Apám hetven éves, de még mindig kitűnő gyalogló. Anyám, akár csak egy görögdinnye.

Majd el kell mesésem eddigi élet módomat. Na persze, — mondja a doktor egy kicsit kirugott a hámból és így támadt a baj. Azután kezdődik a vizsgálat. Megfigyeli az érverésem, füleit oda teszi szív billentyűimhez és méreccsél vagy egy fél óráig, mint mikor a szabó új ruhához méretet vesz, miközben folyvást dűnyög: világos kép, szokásos tünetek. Végül mosolyogva szól:

— Semmi baj, fiatal barátom. Egy kis ideges szív működés az egész. Néhány hideg fürdő, zuhany, azután sokat fog enni, szorgalmasan tejet inni és rendben lesz minden. Most pedig menjünk villásreggelieni. — És ezzel máris visz az étkezőbe.

— Társat hozok, vidám társat! kiáltja, mire egészséges, tulhizott arook fordulnak

kíváncsian telém. Kölesönös bemutatkozások. Mikor az utolsó hölgyhöz érek és az orvos be akar mutatni, ijedtemben csaknem hátra estem. Fejem rettenetesen zugott, vérhullámok szöktek az arcomba. Alig voltam képes elmotyogni: már régi ismerősök vagyunk.

Az egész étkezés alatt mélyen elmerültem abba a fegyelmetlen álmódzásba, mely alatt egyre másra születnek és tűnnek el a gondolatok, anélkül, hogy határozott formát tudtak volna ölteni. Felrajzoltak előttem a régi képek, elmosódott emlékek. Mint megannyi halovány, hamvas báránnyel. — Ő pedig ott ült velem szemben, sőtétkek ruhában, diadalmasan mosolygó szemekkel. Rémületes érzés vett rajtam erőt. Tehát ismét rabja vagyok? Akit jobban imádok istennél. Akit álmaimban, gondolataimban folyvást magam előtt látok. Hányszor sóhajtottam szerelemtől lázas, magányos estéken a légbe.

— Hanna, Hanna! Szeretlek még mindig, bár megcsaltál! megbocsájtok mindent. Gyengeségedet. Csak te légy az enyém. Azután kérdezem magamtól. Hát meddig fog ez még tartani? Hát az én fáradt, agyonkinzott lelkem már sehol sem fog nyugalmat találni?

Oldalt néztem az orvosra. Mekkora bámulna ez az ember, ha tudná, mi mindent hazudtam össze neki? Micsoda érzelmek uralnak bennem.

Mintha észrevett volna valamit.

— Még ezt a kevés sonkát és egy kis tejeckét, egy kis jó tejeckét!
Graisbach, március hó. Jenő.

Színház után „Angol Királynő”

1909/1 1-2 o.la.
Viepesutobol

gazdaságilag nagy és hatalmas, amit a mi országunkra aligha lehet reáfogni. Brutális erő dolgában talán győzhetjük a háboruskodást, de azt az elkoldusodást, a nemzetvagyonnak azt a devalvációját, amelyet egy háboru maga után vonna, csak a legirtózatossabb erőfeszítés árán viselhetnők el.

A diplomácia azonban nem azért diplomácia, hogy logikus is legyen. Lát-hatatlan szövesü érdekhálózatok titokzatos kelepcejében vergődünk. Ha menni kell: megyünk. Ha ölni kell: ölnünk. Ha meghalni kell: meghalunk. Hogy miért, azt nem tudjuk, azt csak Aehrenthal, Milovanovics és Izvolszki urak tudják. Mi csak az életünket, a testvéreinket, a vérünket kockáztatjuk: nekünk nem adott a tudás fájáról ennünk. Ők hárman azonban legfelsőbb elismerésekre, Kiió palavesszőjére és magas rendjelekre pályáznak. Legyen nekik az ő kedvük szerint. És a háboru paraszát lángokra szítjuk és megyünk verekedni anélkül, hogy tudnók: miért? Miért, miért, miért? Magyar anyák szívének remegő kétségbeesése, féltő vergődése erre a kérdésre nem ad választ. Háboru lesz, mert lesz háboru. A háboru úgy látszik, az Ur huszadik századában öncéllá avanszált.

Az adójavaslatok a főrendiházban

A főrendiház ülése.

A főrendiház ma délelőtt ülést tartott, melyen a képviselőház által elfogadott és betervezett adóreformjavaslatot tárgyalták.

Dessewffy Aurél gróf elnöki előterjesztése után következett a házadóról szóló javaslat tárgyalása. Ugy ezt, mint a tőkekamat és járadékadóról, általános kereseti adóról, a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adójáról szóló javaslatot elfogadták.

A jövedelemadóról szóló javaslatnál Gál Jenő szólalt fel. Dicsérte az egész adóreformot. Szerinte az adójavaslatok nem tartalmaznak adóemelését és ha az adóterhek itt-ott fokozódnak is fognak, ez nem célszerűen történik. (Derűtség.) Kiemelte, hogy az adójavaslatokban megtalálta a progresszivitást s a létminimumot. Kétségtelenné tartja, hogy az adójavaslatok végrehajtása sok bajjal fog járni, de azért kevesebbel, mint ezt az ellenséges indulatu bírálók állítják. A javaslat esetleges hibáit majd maga az élet fogja korrigálni. Az egyenes adókat nem vontuk le az adóköteles jövedelemből, amit bajnak mond. Súlyos hiba még, hogy a biztosító társulatok díjtartalékalapjai csak az első évben adómentesek. Ezen valamiképpen okvetlenül segíteni kell és megnyugtató kijelentéseket kér a miniszterelnöktől. A javaslatot elfogadja.

Zichy Ráfael gróf és Ambrózy báró ajánlottak még módosításokat, miket azonban a főrendiház többsége nem fogadott el.

A közszolgáltatások egyesített kezeléséről és a közadók kezeléséről szóló javaslatoknál csak a paragrafus számát olvasták, de egyikhez sem akadt felszólaló.

Igy tehát az egész adóreformot ugy általánosságban, valamint részleteiben is elfogadták.

Az elnök kérve a tagokat, hogy a délutáni értekezleten jelenjenek meg, a jegyzőkönyv hitelesítése után az ülést berekesztette.

Mozgósítás előtt.

Szerbia haditerve

Hol lesz a döntő ütközet?

Egyre feszültebben érzi az egész ország, hogy a tizenkettedik óra előtt állunk. Már csak egy-két nap kérdése, hogy megkezdődik-e a puskaropogás és a magyar vér hullása a Balkánon, vagy, hogy sikerül-e az egész ország által oly nagyon kívánt békét megteremteni.

Szerbia semmi hajlandóságot sem mutat a békére. A fegyverkezést lázasan folytatja s mire a háboru kiüt, be is fejezi. A monarchiában azonban még mindig nem rendelték el az általános mozgósítást, mert még biznak abban a lehetőségben, hogy a háboru kikerülhető. Mindazonáltal a mozgósításra teljesen készen áll a hadsereg.

Mai távirataink a következők:

A monarchia fegyverkezése.

Budapesti tudósítónk táviratozza: A helyzet komolyságát mi sem jellemzi jobban, mint az alábbi hírek.

A budapesti katonai ügyosztályban teljesen elkészültek mindenre. Csak a mozgósításra vonatkozó parancsot várják, hogy a további intézkedéseket megtehesék.

A keleti pályaudvar főnöksége utasítást kapott, hogy a *teherfölvételt redukálja*, úgy hogy a megérkező parancsra azonnal beszüntethesse azokat és az illtő vonalakra katonai szállításokra *kocsikat tartson készen*.

A személy és tehervonatok csak *Zimonyig közlekednek*. A hidon át nem mennek.

A székesfehérvári ezred Bilekbe ment. Az ezred után *nyolcvan gyors-tűzélő ágyú* és lövészer indult utnak.

A hadtestek mozgósítása.

Eddig úgy tudták, hogy a mi hadtestünket a VII-ik temesvárit, melyhez a *debreczeni* csapatok is tartoznak, viszik előre, a mai naptól kezdve azonban a jelek más irányba mutatnak, még pedig a *budapesti IV. hadtest felé*. Az hírlik, hogy a mi temesvári hadtestünket mozgósítják ugyan, de csupán az *ország déli határának védelmére* (egy másik kombináció szerint erre a szolgálatra a honvédség van kiszemelve), a támadást pedig a magyarországi hadtestek közül a budapesti IV. hadtestet vezetné be észak felől, a boszniai XV. hadtest pedig a Drina felől. S minthogy a szerajevói hadtestet okvetlenül harcba viszik, ennek helyére egy másik hadtestet tesznek, mert Bosznia-Hercegovinát még béke idején se lehet üresen hagyni, annál kevésbé háboru alatt. Az a hadtest, amely Boszniában elhelyezkedni fog: a *kassai VI. hadtest*.

A hadtestek mozgósítását tehát a következő sorrendben szándékoznak végrehajtani:

a budapesti 4-ik,

a szebeni 12-ik,

a szerajevói 15-ik és végül

a temesvári 7-ik hadtesteket.

A temesvári VII-ik hadtest azonban a mozgósítás dacára is *állomáshelyén marad*. A hadi létszámra emelés azért előzi meg a mozgósítást, hogy ez által pressziót gyakoroljon a kormány Szerbiára s mozgósítás csak az esetben következik be, ha Szerbia tényleg nem engedne.

A dunai flotilla útra készen.

Tegnap az a hír volt elterjedve a fővárosban, hogy a monitorok elindultak Zimony felé. Ez a hír nem bizonyult valósnak, noha minden jel arra mutat, hogy a Dunában hadiállapot van. Valóságos tengerész-kordon veszi körül a monitorok téli kikötőjét ugy az óbudai rakparton, mint a hajógyári szigeten. A monitorokon teljes hadi-készültség van. Amíg a legénység béke idején 120 főből áll, most 580 ember teljesít *szolgálatot*, jobbra horvát és olasz tengerészek, de akad köztük több magyar fiú is.

A flotilla parancsnoka *Nauta* sorhajókapitány, aki a „*Lajta*” nevű monitoron van, kitűnően beszéli az összes balkáni nyelveket és éveken át él a Balkánon. Parancsnoka volt a keleti vizeken cirkáló „*Schwarzenberg*” nevű a lami hajónak. Azt beszél, hogy háboru esetén Nautának igen fontos szerepe lesz.

A monitorok parancsnokát szombaton telefonon Bécsbe hívták. *Nauta* vasárnap elutazott és tegnap érkezett vissza Budapestre. Részt vett Bécsben a hadvezetőség tanácskozásán. Megérkezése után nyomban összegyűjtötte a tisztikart és egész délelőtt folyt a tanácskozás. A tisztikar értekezlete után felolvasták a legénység előtt a napi parancsot.

A napi parnacs elrendeli, hogy ma, szerdán reggeltől kezdve a monitorokat sem a tisztikarnak, sem a legénységnek elhagyni nem szabad.

Ma négy napi élelmet osztottak ki a legénység között.

Az egyes monitorok parancsnokai és tisztjei már ma berendezték a hajókon levő szobáikat. *Lichtenstein* herceg, a „*Szamos*” parancsnoka, aki eddig apósának *Andrássy Géza* grófnak a palotájában lakott, elbucsuzott családjától és a „*Szamos*” monitorra költözött.

Tegnap este már két monitor kazánját befűtötték, *A hadihajók teljesen fel vannak szerelve* lőszerrel, robbanó anyagokkal és élelmiszerekkel.

A monitorok mind befűtve várják az indulási parancsot. Egyelőre csak Orsováig mehetnek, mert az Aldunán nagy jégterhelés van. Lent az Aldunán robbantanak. Valószínű, hogy a monitorok esütőtörkőn indulnak el.

A tőzsde és a háborus mozgalom.

Bécs, március 17. A mai tőzsde megnyitáskor a politikai helyzetet *valamivel nyugodtabban is fogták fel*. A tőzsde ugyan nem ismeri félre a helyzet komolyságát, de mindazonáltal nem tartják kizártnak, hogy az utolsó órában a *józan megfontolás útjára fognak térni*.

Lányok, lányok, lányok,

de nem a faluba, hanem **Neumann Testvérek** céghez a Tisza palotában, ahol a közelgő tavaszi idényre már rengeteg szebbnél szebb fél és magas *czipők* vannak felhalmozva s 3 frttól kezdve valódi *Chevreaux* faszeges talpu s *bűrsarku félczipők* kaphatók.

A forgalom kezdetén fedezéseknek a szüksége mutatkozik, ami támaszt nyújtott az árfolyamoknak. Az árfolyamok alacsonyabbak voltak, mint a tegnapi hivatalos zárlati árfolyamok, de magasabbak, mint a magánforgalom árfolyamai. — Jegyezték: Osztrák hitel 611.50, osztrák-magyar államvasut 611.—, alpesi bányarészvény 617.—. Magyar koronajáradékot tíz fillérrel alacsonyabban. 90—10 árfolyamon jegyezték 90—20-al szemben.

A konok szerb kormány.

London, március 19. A Times belgrádi levelezője az ottani kormány hivatalos magatartásáról a következő képet közli:

— A szerb kormány teljesen meg van győződve arról, hogy abban a válságban, melyet Ausztria-Magyarországnak a kereskedelmi szerződés dolgában adott, korrektil, udvariasan és teljesen kielégítően válaszolt. A szerb kormánynak nem szándéka, hogy a kereskedelmi érdekeknek a diplomáciai differenciákkal való összekeverését megengedje. A szerb kormány véglegesen kijelentette, hogy a boszniai kérdést európai kérdésnek tekinti. Szerbia ezt az álláspontját nem fogja módosítani. A kereskedelmi szerződés tekintetében nem fog képtelen fejtegetésekbe belemenni és a szomszéd monarchiának olyan szellemben válaszolt, melyet annak a szükségnek az érzete sugalmazott, hogy rendes viszonyok álljanak fel a két szomszéd állam között.

A Porta mellettünk, Bulgária ellenünk.

Frankfurt, március 17. A Frankf. Ztg. jelenti Konstantinápolyból: A Porta a hadiszerek átvitelét török területen, Szerbia részére, a német és osztrák-magyar nagykövet előterjesztései alapján eltiltotta.

Szofia, március 17. A bolgár kormány Oroszország sürgős kívánságára megengedte, hogy Szerbia részére szánt hadiszert Várnán és Aurgaszon át Szerbiába szállítsanak.

Oroszország és aszerbek.

Pétervár, március 17. A dumában ma Bobrinszki gróf kezdeményezése folytán egy felhívást köröztettek, melyben Szerbiát nyugalomra intik. „Oroszország minden rokonszenve Szerbia mellett van” mondja a felhívás. Ausztria-Magyarország tudja meg, hogy el fog következni az az idő, amikor meg fogják torolni a Szerbián elkövetett sérelmeket. Oroszország ma nincsen abban a helyzetben, hogy Szerbiáért sikra szálljon, de idővel meg fog erősödni annyira, hogy Ausztria-Magyarországgal leszámolhat. A felhívást sok oktobrista és kadétpárti képviselő és ezenfelül a mérsékelt jobb oldal tagjainak egy része is aláírta.

Belgrád, március 17. Pasics miniszter tegnap meglátogatta Szergejev orosz követet és azt mondta, hogy a látogatás eredményével nagyon meg van elégedve. Oroszország nem fog többé Szerbiára nyomást gyakorolni.

A szerbek haditerve.

London, március 17. A mai reggeli lapok teljesen reménytelennek mondják a helyzetet és már egyes szerkesztőségek arról is gondoskodtak, hogy kimerítő harctéri tudósításokat kapjanak. A Standard tudósítója már el is küldte

lapjának a szerb kormány haditervét, melyet előkelő tisztek értesítése alapján állított össze. E szerint a szerbek, kik számitanak Románia, Bulgária és Törökország semlegességére, három hadosztályt Nisbe fognak koncentrálni, kilenc hadtestet pedig a Drina környékén Bosznia ellen állítanak fel. A Duna határát nem fogják komolyan védelmezni.

A háboru szele.

Zimonyból táviratozzák: Az éjszaka a városban az a hír terjedt el, hogy a szerbek a Száva hidat felrobbantják. Több család a hírek hatása alatt elköltözött Zimonyból. Zimonyból már nem mernek Belgrádba átmenni.

Belgrádból táviratozzák: Szerbiában nagy az elszántság a háborura. Bizonyosra veszik, hogy egy-két nap alatt kiüt a háboru. Az üzleti élet Belgrádban teljesen szünetel.

Raktárból — kórház

Fiuméből táviratozzák, hogy az államraktárak főnöke parancsot kapott, hogy a 9-ik számú raktárhelyiséget helyezze olyan állapotba, hogy ott katonai kórházat lehessen szükség esetén teállítani.

Az éj folyamán a városban nagyszámú katonaság vonult keresztül, amelyek mind Boszniába indultak még a nap.

A Pozsony nevű teherszállító gőzös igen sok élelmiszert szállította a nap folyamán Boszniába.

Mozgósítások a vidéken.

Zólyom, Marosvásárhely, Pozsony és Ungvár városokban a mai nap folyamán megkezdődtek a mozgósítások.

Hazarendelt külföldi magyarok.

Londonból táviratozzák, hogy Ausztria Magyarország az ott tartózkodó hadköteleseket sürgősen hazarendelte.

Hadigőzösök Baja alatt.

Bajáról táviratozzák, hogy ott nagy izgalom támadt ma reggel 8 óra után, amikor négy haditengerészeti gőzös elhajózott a város alatt. A hadihajók a dunai flottilla jelzőgőzösei voltak, amelyek még az éj folyamán indultak el a budai téli kikötőből. Sok ut már szabad Zimonyig. A dunai monitorok szintén elindultak a kikötőből.

Háborus kiáltványok Belgrágban.

Belgrádból táviratozzák, hogy a Monarchiának biztos értesülései vannak arra vonatkozólag, hogy a szerb államnyomdában már megkezdték a háborus kiáltványok nyomtatását.

A döntő ütközet helye.

Londonból táviratozzák: A Standard harctéri tudósítója azt az értesülést szerezte szerb katonai körökből, hogy Szerbia a döntő ütközetet Nis környékén akarja provokálni. A njsi hegyeken számos üteget állítottak fel. A szerbek háboru esetén számitanak a bosnyák felkelők segítségére is.

A szociállisták a háboru ellen.

A magyarországi szociáldemokrata párt megmozdult, hogy tiltakozzék a háboru ellen. A párt ezt a felhívást bocsátotta ki:

E hó 19-én, pénteken este népgyűléseket tartanak a fővárosban, amelyekben a magyarországi agráriusok népelenes törekvéseivel és a háborus készülődések kérdésével foglalkoznak.

Ezenkívül a párt lapja, a Népszava hevesen megtámadja azokat, akik minden áron háborut akarnak.

Csak egy párt van most ebben az országban, — írja — amely a készülő rettenetes rombolás ellen következetesen, határozottan és erélyesen emelheti és emeli is föl szavát: a magyarországi szociáldemokrata párt! — A koalíciós pártok és kormányuk a maguk uralmának megmentését, az agráriusok a maguk zsebérdékének a védelmét várják a készülő vérengzéstől — a kultúra, az emberiség nagy érdekeihez nekik semmi közük. Ezeket, mint a mai társadalom minden nagy kérdésében, most sem képviseli, most sem képviselheti más osztály, csak a proletárság, amelynek létérdeke, haladásának minden feltétele elválaszthatatlanul össze van forrasztva mindazzal, ami kulturát és emberiséget jelent. Tiltakozunk a háboru ellen.

A király és Vilmos császár.

Bécs, március 17. Tegnap a király hosszabb telefonbeszélgetést folytatott Vilmos német császárral. A beszélgetés után nyomban, nem mint a lapok írták, közös miniszteri értekezlet, hanem haditanács volt a király elnöklése alatt.

Milovanovics cáfolata.

London, március 17. A Daily Telegraph jelenti Belgrádból: Milovanovics szerb külügyminiszter utasította a konstantinápolyi szerb követet, hogy cáfolja meg hivatalosan azokat a Bécsből elterjesztett híreket, hogy Szerbia a novibazári szandzsákban valamilyen meglepetést tervez.

Dinamitbombák Szalonikiben.

Delkamanban (Florina-járás) a hatóságok Nikola papnál egy eldugott helyen negyven dinamitbombát, harmincöt automatikus bomba számára elkészített szelencét, igen sok robbanóanyagot, továbbá egy olyan buvóhelyet fődöztek fel, amely egy nagy banda számára szolgálhatna menedékkül.

Éjszakai táviratok.

Hétfőn elfoglalják Belgrádot.

Berlinből táviratozzák: Bécsi diplomáciai körök a helyzetet rendkívül komolynak tartják. Szerbia oly kihívó magaviseletet tanúsít, hogy semmitéle gazdasági engedményt nem kaphat a monarchiától. A monarchiának már is sok milliójába került a konfliktus.

Berlinből táviratozzák: A bécsi diplomáciai körök híradása szerint, a monarchia csapatai hétfőn elfoglalják Belgrádot. A csapatok mindaddig ott maradnak, amíg Szerbia kielégítő választ nem ad.

A király háboru akar.

Bécsből táviratozzák: A legutóbbi hadi tanácskozáson Aehrenthal báró külügyminiszter és Ferenc Ferdinánd trónörökös arról igyekeztek meggyőzni a királyt, hogy Szerbiával a konfliktust háboru nélkül, bekés uton is el lehet intézni.

A király erre ingerülten így felelt ki:

— Öreg ember vagyok és nem akarok megalázva meghalni.

A király tehát mindenáron a háboru akarja.

A monitorok indulnak

Budapestről táviratozza tudósítónk. A dunai flottilla ma délután megkapta a

parancsot az indulásra. A monitorok, melyek teljes készületben voltak, holnap, csütörtök hajnalban indulnak utnak.

150 ezer szerb Kragulyevácznál.

Belgrádból táviratozzák: Szerbiának az a terve, hogy Belgrádot teljesen kiüríti. Szerbia Kragulyevácznál 150 ezer főnyi hadsereget koncentrálnak és az a szándéka, hogy ott meg is ütközik.

Önkéntes század magyar vezényszóval.

A székelymuzsnai bíró toboroz.

Minden irányból a háborus készülődések hírei érkeznek, talán már csak órák válszának el bennünket az első ágyudördüléstől és a monarchia benn lesz a háboru kellős közepében. A veszedelem tehát egészen komoly és meglehet, hogy mire az újság megjelenik, ez a mondat tökéletesen aktuális lesz. A magyar embernek elég annak a tudása, hogy az országnak szüksége van katonára s nyomban felébred benne fájának áldozatkészsége és bátorsága.

Ha már úgy fordul a dolog, hogy fegyvereinket össze kell mérnünk a rakoncátlan Szerbia fegyvereivel, akkor a nemzeti becsület megköveteli, hogy a mi hadseregünk teljes győzelmet arasson a kis görbeország megkergült fanatikusaival fölött. A székelymuzsnai községi bíró, Kinda Sándor is gyönyörű példáját szolgáltatotta a magyar néptiszta hazafias lelkesedésének és annak a parancsoló érzésnek, hogy, ha már mindenképpen harcra kell szállnunk, a győztesek csak mi lehetünk. A derék bíró fölháborodott a szerb rakoncátlanokodásokon és bosszantónak találta, hogy „oly kíméletlenül gyalázzák nemzetünket s hogy ellenünk fegyverkezni és harcra menni kívánczolni mernek.“ Nemes fölháborodásában önkéntes századot alakított a falujában „Vagyonunkat és életünket“ jelszó alatt s amint illik, jelentést tett a székelyudvarhelyi hadkiegészítő parancsnokságnak. *Készen van a század, csak fel kell szerelni és nyomban elindul — magyar vezényszó mellett.* A székely bíró és száz bajtársa a halálba is megy, de kiköti a magyar vezényszót, az elpaktált, a kikapcsolt, a kormányképtelenséget jelentő magyar vezényszót.

A székelymuzsnaiak becsületes fölbuzdulása ténylegesen nem nagy jelentőségű, de, mint jelenség, van olyan értékes, mint egy gondosan megszerkesztett, nagyfontosságú diplomáciai jegyzék. A székelyudvarhelyi hadkiegészítő parancsnokság nem fog a székelymuzsnai önkéntes századra támaszkodni, de mint a magyar nép lelki világának a megismerésére szolgáló adat, nem fogja elkerülni a katonák millióit mozgató hadvezetőség figyelmét. Mi pedig büszkén olvassuk Kinda Sándor lelkes levelét, amiből azt olvassuk ki, hogy még csakugyan nem fajult el a székely vér.

Háborus képek.

*

Gyerünk Szerbiába!

A bankfiu (az utcán találkozik a Kis Köpcös-sel): Szervusz apám! Mikor még Belgrádba?

A Kis Köpcös: Hogy lehet ilyesmit kérdezni? Hát lehet ezt az ügyet nélkülüm elintézni? Persze, hogy megyek. Ez nálunk családi betegség. Az apám, isten nyugosztalja, szintén háboruban szenvedett és ez a betegség okozta a halálát is. Szegény öreg, nagyon korán halt meg. Nem ismerte még az anyámat!

A bankfiu: Hát maga azt hiszi, hogy a dolog komoly? Nevetséges! Ezek a piszok lapok csinálják az egészséget. En ma megkérdeztem a prokuristánkat, hogy lesz-e háboru és ő azt mondta, hogy nevetséges. Hát akkor nevetséges.

A Kis Köpcös: Látja drágám, most már kezdem érteni, hogy a bankdirektorok mért nem számítják le a váltóimat. Ha ilyen buta fráterekből bankdirektorok lesznek, akkor nem csuda. Mer' a háboru bizonyos. Tótzikker. Ez a Szerbia egy közönséges komisz fráter, ez pofont akar, tehát meg fogom pofozni. Én, kedves barátom, láttam a behívókat és beszéltem egy szabóval, akinek egy főhadnagy tartorik a csukaszürkéért és a szabó így kiáltott fel: Jaj azoknak a szerbeknek, ha lelővik a 124 korona 75 filléremet! Tudniillik ennyibe került a csukaszürke. Hát ezek után bizonyos, hogy itt a háboru!

A bankfiu (elsápad): Kedves Kis Köpcös, ne beszéljen ilyen retteneteket! Nekem egy szegény özvegy apám van, akinek nincs rajtam kívül senkije. És mi lesz akkor az öt bátyámból és egyéb testvéreimből? (Könyben uszik két szemé pillája.) És hogy fogja szegény özvegy egymagában kezelni a három házát?

A Kis Köpcös: Jaj, fiacskám nem szabad ilyen érzékenynek lenni. Ez a háboru. C'est la guerre. Ilyenkor az ember vagy meghal, vagy nem hal meg, de ezt mindenesetre bátran teszi. Például nézzen meg engem. Látszik talán rajtam, hogy félek?

A bankfiu: Nem látszik.

A Kis Köpcös: No lássa. Pedig én azok közé tartozom, akik nem halnak meg. Én nem vagyok ilyesmire berendezkedve.

A bankfiu: Az igazat megvallva, ha meg kelene halnom, én sem élném túl ezt a szerencsétlenséget. Csak az az egy vigasztal, hogy engem az ország belső békéje miatt nem mernek mozgósítani. Mert akkor kiút a forradalom. Én ismerem a Grünfleket!

A Kis Köpcös: Kicsodát?

A bankfiu: A Grünfleket, a főhitelezőmet. Ha engem mozgósítanak, ez az ember képes forradalmat rögtönözni. Háromszázkilencvenhét hitelezőm van és mindnek érdeke, hogy az én holttestemen át futó papák ne száguldjanak a kivított diadalra.

A Kis Köpcös: Nevetséges! Igazán nem értem, hogy lehet valaki ennyire gyáva. Nézzen meg engem. Hát sirok én? Hát félek én? Hát reszketek én. Nem. Én nem sirok. Én nem félek. Én nem reszketek. Ha ki kell állni a placora a hazáért, vagy pedig Aehrenthalért, vagy fene tudja kiért és miért, hát állunk. Mink már ilyen fiuk vagyunk. Minket nem zseniroz egy-két rongyos srappnel, vagy kartács. Én tudniillik nemzeti hőnek születtem.

A bankfiu: Nagyszerű! Maga igazán pompás egy ember! Különbönd mondja: hányadik hadtesthez tartozik?

A Kis Köpcös: Hányadikhoz? Egyedikhez sem. Én kérem, népfelkelő voltam, de tavaly, mint népfelkelésre képtelent, kiszuperáltak. Majd bolond lesznek katonának lenni ilyen veszedelmes időben!

—b.

Színház és Művészet.

Műsor.

Csütörtök Rezervisták énekes bohózat. (B) bérlet.

Péntek Erdészleány operette. (C) bérletben.

Szombat Erdészleány operette. (A) bérletben.

Vasárnap délután Nagymama operett. Vasárnap este Erdészleány operette.

A Sulamith. A ma esti üres ház kiáltó biznyságot szolgáltatott arra vonatkozólag, hogy Zilahy Gyula a gyakori műsorváltoztatással teljesen elriasztja Debreczen város igaz művészetét. És ezen a legkevésbé sem csodálkozhat az, aki megfigyelte, hogy a műsorba mintegy csalogatóul felvett darabok helyett műsorváltozás alkalmával vagy egy agyoncsépell művet nyomnak be, vagy pedig, ha jó darabot tűznek is ki helyette, ilyenkor mindig rossz előadásban kerül az színre. Más szóval — a műsorváltozásnak mindig a közönség issza meg a levét. — Ezt igazolta a mai est is. A közönség ma várta a színházba a csábitó *Rigolettó* operát és kapta helyette az agyoncsépell Sulamithot. Ezért a publikum is gondolt egyet, ha nincs *Rigolettó* nem kell a színház! És így történt meg, hogy az este a bérlelőkön kívül egy lélek sem ült a színházban, sőt a bérletesek egy része is otthon maradt. És ha otthon maradtak, nem vesztettek valami sokat, mert az előadás nagyon is közepes volt. 'Supán Rózsa Lili — aki Abigailt és Radó Anna, aki Szulamithot játszotta — hoztak életet a színházba: Rózsa Lili kedves diskrét játékával, Radó Anna gyönyörű szép énekével. — A többi szereplők játékán pedig mintha az látszott volna meg — Keményen kívül, aki Absolon szerepében elfogadható alakítást nyújtott — hogy ha már beállítottak minket ide, lejátszuk a szerepünket, mert muszáj!

Fordulat

a debreceni rablógyilkosság ügyében.

A meggyilkolt fia gyanuban.

A guti erdőben történt rablógyilkosság ügye egyre bonyolultabbá válik. A vizsgáló latvezető mártonfalvai csendőrség erősen gyanakszik, hogy a gyilkosságot a gyilkosság áldozatának szerencsétlen hülve fia követte el.

A csendőrség e feltevését igen sok körülmény támogatja. Elsősorban sikerült megállapítani azt, hogy özv. Bakóné a pénzeit különféle vidéki pénztintézetekben helyezte el; így igen sokan tudták azt is, hogy házában alig került egy pár forint. Ha rablógyilkosságról lenne szó, a gyilkosok e körülménnyel föltétlenül számoltak volna.

A takarékpénztári könyvecskéket ugyan még eddig nem találták meg, de nagyon valószínű az, hogy a gondos és óvatos öregasszony azt olyan helyre rejtette el, ahova senki hozzá nem férhet.

A csendőrség ugyan már több ízben kísérletet tett a Bakóné fiának kihallgatására, de annak lelki állapota még most is annyira föl van dülva, hogy semmi vallomástételre nem képes, de valószínű, hogy a csendőrség pár nap alatt ez irányban is több adatnak jut birtokába.

A vizsgálat mindazáltal a másik irányban is folyik, de még ez ideig semmi tényt derítő adat nincs a rejtélyes gyilkosság ügyében.

Tegnap egyébként Horváth Arthur dr. törvénytudó felboncolta a gyilkosság áldozatát és megállapította, hogy a halált közvetlen közlelől mért baltaütés okozta, nem pedig fojtogatás, amint azt a mártonfalvai csendőrség tévesen közölte a debreceni ügyészszéggel.

Gyapjuszövetek

árait a kedvező áralakulása folytán márczius 1-től kezdődőleg az árak 10%-kal leszállítottam.

Weisz Adolf

:: posztó kereskedő ::
Debrecen, Rossuth-u. 1.
Szigoruan szabott árak.:

Öngyilkosság a tanteremben.

Egy fiatal leány tragédiája.

Egy fiatal tizenhatéves leány dobta el magát tegnap délután az életet. A fiatal lány, aki állítólag szülei rossz bárásmódja miatt halt meg, a *telekházai* iskola helyiségében, amelynek növendéke volt, felakasztotta magát és mire észrevették az öngyilkosságot, meghalt. Az öngyilkosságról hirtobágyi tudósítónk a következőket jelenti.

A telekházai elemi ismétlő iskolába járt Nagy Juliska. Molnár András telekházai béres mostoha leánya. Nagy Juliska, aki életerős, szép fiatal lány volt, egyidő óta szomorúan járt-kelt iskolatársnői között, a kik nem tudták mire magyarázni a vig lány kedélyváltozását. A lány szomorúságára szüleinek rossz bánásmódját hozták fel okul, de arra senki sem gondolt, hogy Nagy Juliska öngyilkossá akar lenni.

Nagy Juliska — ugy látszik — már pár napja elhatározta a halálát, mert sorra járta az ismerőseit és elköszönt tőlük. Tegnap délután a szüleitől is elköszönt és felment az iskolába. A tanítónak is feltűnt a szomorúsága, de a leány nem adta meg az okát.

Amikor társnői az iskolából elmentek, ő ott maradt. Egy magával hozott zsinagógából hurkot csinált s felakasztotta magát az iskola padjára.

Korán reggel, midőn a tantermet tisztították, ráakadtak a holttestére. Ekkor már megkékült a fiatal leány.

Hogy mi vitte az öngyilkosságra Nagy Juliskát, nem tudni. Állítólag szülei rosszul bántak vele s ezért keseredett úgy el, hogy a halált kereste. Az öngyilkosságról jelentést tettek a debreceni ügyészségnek.

HIREK.

Viszik a debreceni apákat.

*

Ma délután egy debreceni iparosember járt fent a városházán, ahol Kovács József polgármestert kereste. A szegény ember szeméből majd kicsordult a könny, mikor rettenetes kétségbeesetten elmondta, hogy behívták az ezredéhez s neki itt kell hagynia családját, feleségét és három apró gyermekét bizonytalan időre. Megy, mert „muszáj” mennie, de mi lesz a kenyérkereső nélkül maradt családjával, apró gyermekeivel? Ki fogja nekik a lakást fizetni és a mindennapi kenyeret megadni?

Rettenetes kérdés.

Igen, ki fog gondot viselni az apáktól, a családfentartóktól megfosztott családokra? Ezt a kérdést toltta előtérbe a megindult mozgósítás. Mert az apák, akik a katonai reglama értelmében kötelesek bevonulni, ha úgy parancsolják, azzal már számot vetettek, hogy velők mi lesz, mert hisz háboruban is isten kezében mindenkinek az élete, de az a kérdés marad még égető bizonytalanságban fent, hogy mi lesz a családjukkal, akik itthon maradnak.

Az ember szívébe markol ez a kér-

dés, amelyre — rettenetes valóság — nincs, nincs felelet. Mert a hatalom, amely a családoktól elveszi a fentartókat, arról már nem gondoskodik, hogy az árván maradt szegény család éhen ne haljon.

A háboruban nincs könyörület, csak szenvedés. És ha a háboru ezer kérdést is felvet, egyre nincs felelet. A háboru iszonyatát nemcsak a katonák érzik, de néha százszor jobban érzik az otthonmaradtok: a szülők, akiknek fiait és a családok, melyeknek fejét ragadja el a háboru hazulról.

Ezért lesz ezerszeresen irtózatoss ez a háboru, amelyet senki sem kíván ez országban, sőt, retteg tőle mindenki. Szegény, sok sebből vérző nemzet vagyunk, amelyet ez az új csapás rettenetesen le fog verni.

Ezt mindenki tudja s ezért reméli még az utolsó órában is, hogy elkerülhető lesz az iszonyu vér és pénzáldozat. És ekkor a családjukból elvitt debreceni apák és fiúk hamarosan visszakérülnek a családjukhoz.

— **Wekerléék itthon.** Fővárosi tudósítónk táviratozza: Wekerle Sándor miniszterelnök, Darányi miniszterek és Sztéryni államtitkár ma délben Bécsből Budapestre érkeztek.

— **A képviselőház holnapi ülése.** Budapestről táviratozza tudósítónk. A képviselőház holnap, csütörtökön délelőtt ülést tart, melynek napirendjén a telepítési törvényjavaslat tárgyalására kiküldendő bizottság megalakítása, a Fejérváry kormány megbélyegzéséről szóló igazságügyi jelentés és az állami közszékhelyek fejlesztéséről szóló törvényjavaslat szerepel.

— **Ötvenegy behívó a megyében.** Hajdúvármegye alispáni hivatala a mai nap folyamán 51 katonai behívót kézbesített a vármegye területén lakó tartalékosoknak. Még pedig Hajdúszoboszlóra 15, Hádházra 4, Bőszörménybe 10, Nánásra 14, Dorogra 5 és Balmazújvárosra 3 behívó levelet küldtek. A behívottak valamennyien műszaki katonák.

— **A debreceni munkáskertekről.** A közhasznú munkáskert-egyesület szervező bizottsága megbízásából Rédei Rezső dr. kamarai s. titkár szombaton, március hó 20 án d. u. 5 órakor az Uranus-színház Sasutcai helyiségében vetített képekkel kapcsolatos előadást tart a kiskert-intézmény lényegéről és fejlődéséről a nyugateurópai országokban. Belépő díj nincs. Jegyeket a kamarai titkári hivatala bocsát az érdeklődők rendelkezésére. Ezenkívül a Stern-féle városi kefe-üzletben is adhatnak ki jegyek.

— **A debreceni munkásgimnázium.** tizenharmadik előadását március 18 án este 8 órakor tartja meg a bábaképzőintézet előadó termében. Az előadás tárgya: A tatárjárás és az utolsó Árpád-názi királyok, 62 vetített képpel. Előadó: Zalai János dr. főreálisk. tanár.

— **Fényes esküvő.** Fényes esküvőnek volt ma a színhelye a Deák-Ferenc-utcai izraelita templom, ahol Kardos Samu dr. a kitűnő debreceni kriminálista és író leányát Kardos Gizikét, a debreceni uri társaságok bájos, szép és művelt tagját vezette oltárhoz Vajda József dr. jeles fiatal debreceni ügyvéd. A fényes esküvő előkelő nagy közönséget gyűjtött a templomba. A fiatal

pár hosszabb nászutra indult Olaszországba.

— **Debreczeni kereskedők a mértékhiitelesítési törvény ellen.** A debreczeni fűszer- és anyagárukereskedők egy küldöttsége járt tegnap Kontsek Géza és Bárdos Géza vezetésével a debreczeni kereskedelmi és iparkamaránál, felpanaszolva azokat a nehézségeket, melyeket az új mértékhiitelesítési törvény alkalmazása teremt. A kamara megígérte a panaszosoknak, hogy a többi kamarákkal vállalva fellép a miniszteriumnál s rajta lesz, hogy az életbe léptetés bizonyos eljárásai egyelőre felfüggesztessenek.

— **A mai felolvasó-est.** A csütörtöki felolvasó estét rendező bizottság ma délután öt órakor tartja utolsóelőtti felolvasó-estjét a következő programmal:

1. Heltai Jenő. A liften. Monológ. Előadja Kandel Klára urleány.
2. Gordonka-szóló. Előadja Pattermann Ida urleány.
3. Az ember lelki életéből. Szabad előadás. Tartja dr. Horvay Róbert ur.
4. Óh azok az asszonyok. Kettős jelenet. Előadják Huzella Irén urleány (feleség) és Szánthó József ur (férj)
5. Gyöngyi Izsó ur saját költeményeit adja elő
6. Dalok. Énekl. Radó Anna urleány. Zongorán kíséri Mártonfalvy György ur.
7. Jubel, Overture C. M. r. Wéber. Zongorán játsza dr. Eisler Mórné urnő.

A mai felolvasó-estre néhány jegy kapható Antalfi József könyvkereskedésében.

— **Iparosok figyelmébe.** A debreceni ipartestület tagjai értesítettek, hogy a múlt 1908 évről szóló előjárásági évi jelentés a testület helyiségében átvehető. Az ipartestület elnöksége.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazok akik szeretett férjem elhunytával alkalmával részvétükkel fájdalommat enyhíteni igyekeztek, ezúton fogadják köszönetemet Öv. Schadek Károlyné szül. Neubauer Ilona.

— **Az érmihályfalvai fősolgabíró felfüggesztették.** Nagyváradról jelentik: A belügyminiszter tegnap leiratilag hívta fel Glácz Antal biharmegyei főispánt arra, hogy Dobozy Kálmán érmihályfalvai fősolgabíró ellen indítson fegyelmi vizsgálatot s egyben állásától fűgessze fel. A főispán a belügyminiszteri leirat értelmében a rendeletnek eleget is tett. Dobozy Kálmán fősolgabíró ellen legújabbán Jakab Ernő érmihályfalvai ügyvéd tett följelentést, amelyben a fősolgabíró igen súlyos természetű vádakkal illeti. Egyébként is a járás területéről évek óta több panasz jutott el már illetékes fórumokhoz Dobozy Kálmán személye es hivatalos működése ellen s ezért számos fegyelmi ügye volt eddig is folyamatban. Valószínű, hogy Dobozy Kálmán nem várja be a fegyelmi vizsgálat lejárását, hanem tekintettel súlyosabb természetű betegségére, állásáról le fog mondani.

— **Kereskedőink és a keleti szerződés.** A szeb háborus bonyodalom mellett nem kis aggodalmat okoz kereskedőinknek és iparosainknak a Romániával szemben fennálló rendezetlen kereskedelmi viszony, mely immár a vámháboru felé közeleg s attól lehet tartanunk, hogy olyan helyzetbe kerülünk mint kerültünk a török bojkottal. A nehézségeket itt is az agrár-érdekek tulságos és önző előtérbe nyomulása okozza. A kamarák képviselői ebben az ügyben vasárnap a budapesti kamaránál gyűlést tartanak, melyen a debreczeni kamara is résztvesz.

70,000 drb cement tető cserép jutányos áron kapható, esetleg kis mennyiségben is LUKÁCS VILMOS és TESTVÉRENEL DEBRECZEN, Hatvan-utca 5. szám. — Telefon 308. szám.

— **A közigazgatási tanfolyam-hallgatók estélye.** Igen kedves és hangulatos vidámság között folyt le a közigazgatási tanfolyam hallgatóinak március 14-én a Royal szállodában megtartott műsoros táncestélye. Kiss Béla és zenekara szép nyitánya után Nagy Sándor tanf. hallgató igen szép stílusú és tartalmas ideális gondolkodásra valló megnyitó felolvasása következett. Komán István zenekísérettel produkált kuruc dalok éneklésével nagyon jó hatást keltett. Tréfás felolvasásával igyekezett Kránitz Károly az est jó kedvének megadni az irányt. Igen szép és kedves volt Szabó Annuska urleánynak énekkísérettel előadott zongorajátéka. Előadás után reggelig tartó tánc volt.

— **Csőd a debreceni piacon.** A debreceni kir. törvényszék Gelbman és Rosenfeld debreceni kézműáru kereskedő cég ellen a csődöt elrendelte. Tömeggondnokul dr. Lengyel Zoltán, helyettesül dr. Varga Imre ügyvédek nevezettek ki.

— **Székely-társaság hangversenye.** Ritka érdekes hangverseny színhelye leend ma este 8 órakor az „Arany-Bika” szálloda díszterme, midőn a Székely-társaság hangversenyén a m. kir. operaház művésznője Márkusné Szoyer Ilonka, az ő tüneményes hangjával és bájos megjelenésével fogja meghódítani városunk zenekedvelő közönségét. A hangversenyen közreműködik még Fráter Loránd, az országos hírv. népszerű dalköltő is, aki az ő népdalait részben saját hegedűkísérete, részben Dienzl Oszkár zongoraművész közreműködésével fogja előadni. Dienzl Oszkár, a kiváló zongoraművész önállóan is szerepelni fog a hangversenyen, melynek teljes műsorát folyó hó 14-iki, vasárnapi, számában már közöljük. A hangverseny iránt városunk zenekedvelő nagyközönsége szokatlan érdeklődést tanúsít, mit a hazafias székely-társaság, tekintve a jótékony célt, méltán meg is érdemel. Jegyek a hangversenyre még korlátozott számban kaphatók ma este 7 óráig Csáthy Ferenc könyv- és zeneműkereskedésében, este 7 órától kezdve pedig az esti pénztárnál. Ismételve ajánljuk ezen élvezetes hangversenyt a közönség szíves figyelmébe.

— **Rabló cigányok.** Liptószentmiklósról táviratozzák. Kis Poriban a falubeli cigányok Schwartez Márkus ottani kereskedőnek libát adtak el, és közben meglesték, hol tartja a pénzt. Éjjel azután megrohanták az öreg házaspárt és ötszáz koronát elraboltak tőlük. A csendőrök már másnap kézrekerítették a rabló cigányokat; de a pénzt nem találták meg, mert az állítólag a cigányok vezérének van, akit még nem sikerült elfogni.

— **Nyilvános köszönet.** A következő sorok közlésére kértünk fel: A magyar korona országos Vavutas Szövetkezete e helyt mond hálás köszönetet mindazoknak, akik a debreceni kerület által március 13-án rendezett ünnepi estély erkölcsi és anyagi sikeréhez hozzájárulni szívesek voltak. Köszönetünk szól első sorban Levendofszky Berta, Gazdy Aranka és Mauk Milike urhölgyeknek, továbbá a munkás dalárdának, illetve ennek érdeműs karnagya: Husz Lajos tanár urnak, valamint Nagy András énekevezér, Zilahy Gyula színigazgató, Mikó Lajos és Pfalz Emil uraknak, valamint a debreceni sajtónak. Örömteli megnyugvással tapasztaltuk, mily készséggel lép városunk társadalmi és művészi élete sorompóba mindannyiszor, mikor kulturális és hazafias érdekekről van szó, de ez a tudat annál indokoltabbá teszi, hogy a felsorolt urhölgyeknek és uraknak külön is hálás köszönetet mondjunk ama önzetlen és messzemenő támogatásért, melyre szerény törekvésünket méltatták. Dr. Dezső szövet-ségi elnök, Drumár főrendező

— **Házasságkötések.** A debreceni állami anyakönyvi hivatalban ma a következők kötötték házasságot: Németi Karolin ref. Nagy Ferenc ref. földbirtokossal, Nagy Mária róm. kath. Kalmanczhei Károly ref. máv. munkással, Kardos Gizella izr. dr. Vajda József izr. ügyvéddel; Juhász Mária ref. Kanai Antal ref. kőművessel.

— **Tegnap halottak.** A tegnapi nap folyamán a következő haláleseteket jelentették be az állami anyakönyvi hivatalnál: Csige József ref. 61 éves, Rózsa Eszter ref. 4 napos.

— **Egy irodának alkalmas helyisége** kiadó Békés Lajosnál, Piac-utca 46.

— **Olcsó és előnyös feltételek** mellett törleszthető kölcsönöket folyósít a „Kereskedők és Iparosok Hitelszövetkezete (Csapó-u. 1.)

— **Harmathy antiquárium** Fűvészkert utca 14. Disművek, regények, zeneművek, s bármily könyvek potom áron kaphatók. Könyvtáraknak külön ajánlat, árlap ingyen.

— **Szent János sör** felülmul minden külföldi sört és jó emésztést és átvágyat csinál a Salvatornál izletesebb. Összes helyiségeimben kitűnő villásreggeli. Kiváló tisztelettel Hauer Bertalan, Royal szálloda tulajdonosa.

— **Elkészültek a tavaszi keztyű** új donságok Schön Sandor keztyű, kötezer és orvosi műszertárában Debreczen, Piac utca 12. Stenczinger ház.

— **Hol lehet jól étkezni? A Royal** éttermében. Elfogad havi étkezésre 2 korona couvert table hore 5 fogással. Kitűnő villás reggeli, Dreher korona sör. Bankettek, lakodalmakra és bálokra, kabarákra a termeket jutányos árban. Tisztelettel Hauer Bertalan, tulajdonos.

Törvénykezés

Polónyi Dezső párbaja. Budapesti tudósítónk jelenti: Egy sportegyesületben összeszólalkozott Polónyi Dezső országgyűlési képviselő Hauszner Károly magánhivatalnokkal. Az affért karddal intézték el, de tudomást szerzett a párbajról a királyi ügyészség is, amely a felek ellen párviadal vétsége miatt megindította az eljárást. Ma tárgyalta az ügyet a budapesti büntető törvényszék, amely Polónyi Dezsőt, mint provokáló félt öt napi, Hauszner Károlyt pedig két napi **államfogházra** ítélte.

Elítelt tolvajok. A debreceni törvényszék büntető tanácsa mai ülésén Posenberg Benjámint pelbárhidai lakost, aki a Dreherből két téli kabátot lopott 8 napi fogházra ítélte.

Az érmihályfalvai gyilkosság. A nagyváradi törvényszéken az esküdtbírósg két napi tárgyalás után befejezte a Sütő János és Szonya János érmihályfalvai lakosok bűnügyének tárgyalását. A vád az volt, hogy a múlt év őszén Tötös Ferenc érmihályfalvai dohánykertészt szándékosan, de előre megfontolt szándék nélkül agyonverték. Tötös Ferenc ugyanis borközi állapotban gyalázó szavakkal illette id. Szonya Jánost, az egyik vádlott atyját. Ezen a vádlottak annyira felháborodtak, hogy estefelé a Csiri tanya felé vezető uton megvárták Tötöst, ki teljesen részegen kétkerekű ta-lyigáján ülve, hazafelé hajtott és agyonütötték. A főtárgyaláson mintegy 20 tanut hallgattak ki. A bíróság elsőrendű vádlottat felmentette, másodrendű vádlottat 4 évi börtönre 1300 korona pénzbüntetésre ítélte. Másodrendű vádlott védője a 92. §. nem al-

kalmazása miatt semmisségi panaszt jelentett be.

Vigyázz, ha jön a vonat. Súlyos szerencsétlenséget okozott a múlt év november 1-én Csonka József tiszacsegei pályáőr gondatlansága, aki szolgálatteljesítés közben egy nagy viharban be huzódott a sorompó melletti bódéba. Így nem figyelmeztethette Tóth Józsefet és társát a vonat érkezésére. Ennek következtében azok éppen akkor akartak átmenni a pályatesten, amikor az arra haladó vonat odaérkezett. A szerencsétlenség bekövetkezett: Tóth Józsefnek mindkét lábát levágta a vonat. — A debreczeni királyi törvényszék büntető tanácsa mai ülésén tárgyalta a vasutas vétségét, tekintetbe vette azt, hogy a sorompó nem volt korláttal ellátva s csupán „Vigyázz, ha jön a vonat” figyelmeztető tábla volt a pályatest mellett. Így nem látott nagyfokú gondatlanságot a Csonka esetében. Ezért ötven korona fő- és tíz korona mellékbüntetésre ítélte Csonka Józsefet.

Közgazdaság.

Terménytőzsde.

Schvarcz E. debreczeni bizományos távirati jelentése Budapest. 1909. március 16.

Határidők háborus hírek, igen szilárdan indultak ké. 6bb visszamenuek 25—30 krajczár al.

1909. októberi buza	11 69—70
1908. májusi buza	—
1909. áprilisi buza	14.08—09
májusi rozs	—
1909. októberi rozs	9.71—72
1909. áprilisi rozs	10.78 79
októberi zab	—
1908. májusi zab	—
1909. áprilisi zab	9.06—07
1900. májusi tengeri	7.75—76

Szíves tudomására hozom a n. érdemű közönségnek, hogy a tavaszi szezon beálltával mindenféle

anyag és festék

árukkal üzletemet ujonnan berendeztem és azokat a legolcsóbb árban bocsájtom a fogyasztó közönség részére.

Festők, mázolóok

és a szakmába vágó iparosok külön á-kezd-vezményben részesülnek.

Áram versenypékek bármely más csg-
gel, az árunak jó minőségéért szavatolok.
Szíves pártfogást kér

Blumberger Gyula

festék kereskedő
Hatvan-u. 13. Telefon 621.

Hatóságilag engedélyezett

végeladás

az Ernyőgyárban.

Az üzlet teljes felosztása miatt
mélyen leszállított árak

MERKLER SOMA,

DEBRECZEN, Piac-utca 28. szám.

Legjobb a Békési Róza „Csont” szappana.

1909. évi március hó 18-án

Csütörtökön este 8 órakor az „Arany Bika” dísztermében

**Székely Társaság
hangversenye**

Márkusné Szoyer Ilonka
a m. kir. operaház művésznője.

Fráter Loránd
dalköltő és

Dienzl Oszkár

zongoraművész közreműködésével.

Jegyek kaphatók a következő helyek mellett Pánoly 20 kor. I. rendű ülőhely 1-5 sor 5 kor. II. rendű ülőhely 6-8 sor 4 kor. III. rendű ülőhely 9-10 sor 3 kor. Állóhely 2 kor. Csáthy Ferencz könyv és zenemű kereskedésében Debreczen, II. Egyháztér 2.

Nagy alkalmi vásár

bezárólag f. hó 31-ig

A Kék csillag-nál.
Kész blousok . . . 85 kr. feljebb
barhet aljak . 1.30 . . .
szövet
parnet alsó szok. 1.10 . . .
bugy. 95

Azonkívül itt fel nem sorolt árú nagy választékban igen olcsó árban szereztethető be. Gyászruhákat 6 óra alatt készítenek. Mérték szerinti megrendelést gyorsan és pontosan teljesítik. Szíves pártfogását kérem a n. é. vevőközönségnek.

Tisztelettel

Ferenczy József.
Kossuth-utca 17. Simonffy ház.

Körutamból hazatérve ismét megkezdem működésem, ez utamon bővítve ismeretemet, a legújabb modern szabászat, izléses kivitelben bármily irányban, szolid árak mellett, úgy, hogy bárki is nagy megtakarítást érhet el ez által szép forma és jó munka tekintetében. Kérem ezért részemre továbbra is a szíves pártfogását és megrendelést mielőbb, hogy a már eddig is nagyszámú rendelésnek eleget tehessek.

Antal Vincze,

férfi szabó és szabászáti oktató
üzletv.

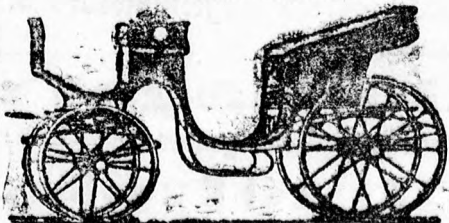
Május hóig Kazinczy-utca 12. sz.

Fábián László

kocsigyára

DEBRECZEN, Hatvan utca 61. szám.

Alapított 1901-ben.

Raktáron tart mindennemű hintót és hajókocsit. Régi kocsikat ujjakra becsorát. Jó karban levő javított kocsik mindig raktáron vannak. Javításokat olcsón és pontosan eszközöl. — Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Figyelem!

Valódi szegedi édes nemes és rózsapaprika különlegességeimet ajánlom a mélyen tisztelt háziasszonyok, vendéglősök és hentes urak figyelmébe. Eladás postacsomagoként és nagy mennyiségben is. Ugyanott olcsó bevásárlási forrás mindennemű fűszerárúkból. Tessék bizalommal próbarendelést csinálni.

Lindenfeld J. Jenő

fűszer és gyarmatáru nagykereskedésében
Rózsater 2. Pénzügyi palota.

Vigyázz! Kékre festett kirakat. Vigyázz!

a nagy alkalmi vásár!

Megérkezett a tavaszi idényre minden a mi legszebb, legelegánsabb, úgy szöveteiben mint selymekben.

Óriási választék a legutolsó divat szerinti Costüm, Blouse és pongyola kelmékben. Gyönyörű mosó Francia gyapju delaineiben.

Valódi angol Zephirek és ruha vásznak, kretonok batiztok. Arany és gumíöv különlegességek. Gyönyörű ajour és sima női harisnyák, elegáns remek csipke és selyem blousok, férfi és női fehérneműk, gyermek harisnyák, selyem zsinórok és sujtások minden színben. Szőnyegek csipke és szövet függönyök, ágy garnitúrák, mindenféle divat cikkek, Saját készítésű paplanok, valódi lenvásznak és maderpolai Shiffonok minden czik meglepő olcsó árban szereztethető be.

Molnár V. J. és Társa fiókja

Kossuth és Batthány-u. sarok színházzal szemben.

Legolcsóbb bevásárlási forrás.

Zavatzky Leó

Debreczen, Placz-utca 16 sz.
Bika szállodával szemben.

Női blousok és gyermek ruhák

nagy választékban.

Női, férfi és gyermek alsó trico ruhák, harisnyák, keztük, női és gyermek kötények, gallérok, nyakkendők, csipkék szallagok, Női-, férfi, és gyermek fehérneműk.

Olcsó árak! Művirágok! Pontos kiszolgálás!

KÖZPONTI DROGUERIA

Telefon. DEBRECZEN. Telefon.
Placz-utca, Városház épület.

Gazdaságok és gyártelepek részére előírás szerint berendezett mentőszekrények, kötszerek, desinficiálószeres Creolin, Carboll, mindennemű állatgyógyászati cikkek és műszerek. Sertes és marha tápperek és Fluidok nagy raktára, ugyazintén nagy választék mindentelő gumilárakban, sörvítőekben, valamint fényképezéshez szükséges vegyszerekben.

368—1903. v. k. szám.

Árverési hirdetés.

A debreczeni kir. járásbírósnak V. 814/1 számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Alföldi Takarékpénztár részére lakosoktól 2400 kor. és 19766 kor., 83 fill. megítelt 6 % kamatai és azeddig összesen 1150 kor. 47 fill. perköltség erejéig 1908. évi június hó 9 én bíróság le és felülfoglalt és 1940 koronára becsült ló, tehén és gazdasági eszközök ingóságok 1909 évi ápril 9-én délelőtt 9 órakor kezdetét vevendő és Ujtföld 11. szám. és Hadházi-uton 7. sz. alatt megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet igérőnek azonali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron aul elfognak adatni.

Az árverés az összes kielégítésre jogosított végrehajthatók javára elrendeltetik.

Debreczen, 1909 évi március hó 5-én.

Oláh Géza bírói kiküldött.

Pavlovits és Szilágyi

építész és építő mesterek építési vállalkozói

Debreczen, Placz-u. 42. (Lamprecht-palota.)

Épületek tervezése, modern beosztás, művészi kiképzéssel Épületek felépítése szakkereskedés kivitelben. Lakásberendezések tervezése. Tetők és épületek értékelése. Ingatlanok becsülése és műszaki ügyekben tanácsok. — Telefon 807.

Kinél rendeztessük be lakásunkba villanyvilágítást?

Földvári L.

első debreczeni elektrotechnikai gyár és villamos szerelési vállalatánál

Kossuth-utca I. sz.

Telefon 168. szám.

Költségvetések díjtalanul.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek b. tudomására hozni, hogy az **özv. Szedlák Józsefné urnő férfi szabó üzletét megvettem** és azt a mai kor igényeinek megfelelőleg a legújabb divatu hazai és külföldi szöveteikkel rendeztem be, melyekből a legdivatosabb és legjobb kivitelben szigoruan szabott szolid árakon készítenek: **angol utcza, szalon, sport, magyar és díszmagyar öltönyöket, papi egyenruhákat és lövegeket, szolgál egyenruhákat** és minden e szakmához tartozó dolgokat.

Ugy az itthon, mint hosszabb ideig tartó külföldi tanulmányutamon szerzett bő tapasztalataim arra a reményre jogosítanak, hogy a nagyérdemű uri közönség igényeit e téren minden tekintetben kielégíthetem.

A nagyérdemű közönség pártfogását kérve, vagyok

kiváló tisztelettel

Szabó László.

Nagyon szép barna és fekete fél és egész czipők érkeztek és mesés olcsón árusítatnak

G I Ü C K E D E

czipő üzletében

Debreczen, Piacz- és Kossuth-utca sarkán. Kistemplommal szemben. Telefon 602. szám.

Apró hirdetések.

10 szögig 40 fillér, azontul minden szög 4 fillér, a legkisebb hirdetés 40 fillér.

Vastag betűkből szedett minden szög 8 fill. Apró hirdetések előre fizetendők. Vidéki tudakozásnál tessék a választékeket cseleltetni.

Két esetleg három nagy szoba irodának vagy garcon lakásnak kiadó. Deák Ferencz utca 13.

Köser vendéglős kerestetik fürdő helyre. Cím a kiadóhivatalban.

Faszeges munkások állandóan felvétetnek, ugyanott tanuló kerestetik. Czipő-gyár Csapó-utca.

Hat szobás lakás Egyház-tér 13 sz. alatt továbbá 2 butorozott szoba kiadó.

MADÁR KEDVELŐKNEK. Egy amateur teljes berendezésű tenyésző és szekéreny kalitkái olcsón eladó.

Ha dűbösörményben a Piaczhoz közel eső Hold-utczán nagy telekkel bíró két külön ház, az Iskola-utczán szintén nagy telekkel bíró ház, a bősörményi Venkertben 3 darab házhelynek alkalmas, most még gyümölcsös kert, és a bősörményi réten tanya épületekkel ellátott 16 és fél köbölös szántó és kaszáló föld örökösön eladó vagy haszonbérbe kiadó. Érték-zheim Debreczenben Varga-u. 43 sz. alatt.

Eladó földbirtok. Debreczen határában a városhoz 5 kilométer távolságban az Újfal-dón a Monostorpályi utfelet 75 hold föld parcelláz a, avagy egészben azonnal eladó. Érték-zheim József kir. h. utca 22 szám alatt.

Könyvelést keresek a reggeli órákra lehetőleg szabó üzletben cím a kiadóban.

Magándetektív Debreczen, Iskola-utca 4. elintézi a legkényesebb családi ügyeket, nyomozásokat, megfigyeléseket a legnagyobb titoktartás mellett. **Krámer József.**

Főlvágott száraz büfka 1 mm. 1 frt. 20 kr. Darvas Miksa fűszerüzletében Teleki-utca Telefon 294.

Takarítást mosást és vasalást elvállal. Cím a kiadóban.

Eladó ház a Kossuth utczán óriási telekkel, nagy jövedelemmel előnyös feltételekkel. Csapó-utca 88.

Kitűnő Booskai kerti bor esetleg kölcsön hordóban továbbá fényezett ebédő asztal eladó. Csapó-utca 88.

Uri embereknek izr, özvegy urinő kitűnő házi kosztot ad, lakással együtt a Piacon cím a kiadóhivatalba.

Üzleti könyvek csakis Hoffmann és Kronovitz-nál Piacz-utca 49 kaphatók olcsó árban.

Szép a bajusz

a híres

HAJDUSÁGI PEDRÓ-vel.

Hajdusági Bajuszpedró.

Védjegy.

Elismert legjobb különlegesség a bajusz növelésére és ápolására, mely meg nem avasodó, mentes növényi balzsamos anyagokból készült.

Hatása gyors és biztos. Törvényesen védve.

1 doboz 50 fillér, postán csak 3 doboz küldetik 2 korona 15 fillér bérmentve utánvétellel.

Egyedüli készítő

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerész

DEBRECZEN, Kossuth-utca 8. szám.

„Arany egyszarvu” gyógyszerár

Telefon 496.

Telefon 496.

Prelovsky András

uri szabó üzlete- és egyenruházati intézete
Debreczen, Kossuth-utca 4. sz.

Megérkeztek a tavaszi öltöny- és felöltő szövet különlegességek, melyeket a

legelegánssabban

készítik el.

Készítik egyszersmint alkalmi-, salon-, smoking-, iraköltönyök és lovagló britses nadrág különlegességeket.

Kovács Gyula és Társa

női és gyermek felöltők divatterme
Debreczen, Főter 55. sz.

☘ (Hungária kávéház mellett). ☘

Van szerencsénk a nagyérdemű hölgyközönség szives tudomására hozni, hogy a tavaszi idény újdonságai legszebb választékban divattermünkbe raktáron vannak, melyek megtekintésére b. látogatásukkal szerencsétlenül méltóztassanak.

A tavaszi idény újdonságai:

Sima és angol hosszú palettók. Ottomán selyem kabátok, kimonok, divat gallérok.

Leány és gyermek felöltők.

Costümök és divat aljak minden színben. Szövet, delaine és mosó pongyolák. Jouponok. Csapke tűll, selyem és szövet blousok.

Még számos itt fel nem sorolt cikkek, melyek nagy választékban raktáron vannak, a legolcsóbb szabott árak mellett szereshetők be.